

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

7/25734 GK 133

2025 AİLE YILI

Sayı : E-69602026-610-00109103025
Konu : Soru Önergesi (7/25734)

11.06.2025

110176876

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.03.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1602858 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Antalya Milletvekili Sayın Aykut KAYA tarafından verilen 7/25734 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (4 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 4D4A49EF-00FB-4C9E-AD09-D4A4859AE4CE

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı no:151 Eskişehir Yolu 9 Km 06800

Çankaya/ANKARA

Telefon No: 03124491344 Faks No: 03124491341

Stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: 03124491344

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Antalya Milletvekili Sayın Aykut KAYA'ya Ait 7/25734 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-5) 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un amacı; tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı, tüketiciyi aydınlatıcı ve bilinçlendirici önlemleri almak, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirmek ve bu konulardaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir.

Tüketicilerin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarının "reklamlar" yoluyla zedelenmesinin önlenmesi açısından, Kanun'un 61'inci maddesi ile, ülkemizde yayımlanan ticari reklamlarda uyulması gereken temel ilkelerin genel çerçevesi çizilmiş, ayrıca anılan Kanun'un 61, 62, 63 ve 84'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği ile de ticari reklamlara ilişkin getirilecek sınırlamalar ve bu reklamlarda uyulması gereken usul ve esasların detayları belirlenmiştir. Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nin 26'ncı maddesiyle, herhangi bir mal veya hizmetin tabi olduğu özel düzenlemelerinde reklama ilişkin ayrıca hüküm mevcut ise, söz konusu mevzuatın da Reklam Kurulunca dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

6502 sayılı Kanun'un 63'üncü maddesiyle Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan Reklam Kurulu, mevzuata aykırı ticari reklamlar ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketicileri koruma konusunda gerekli düzenlemeleri yapma, bu hususlar çerçevesinde inceleme ve gerektiğinde denetim yapma, inceleme ve denetim sonucuna göre durdurma veya aynı yöntemle düzeltme veya idari para cezası veya gerekli görülen hâllerde de üç aya kadar tedbiren durdurma cezası ya da içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verme hususlarında görevlidir.

Bu kapsamda, sağlık sektörünü ilgilendiren reklamlarla ilgili olarak, gerek internet üzerinden gerekse diğer mecralarda tanıtımı yapılan kontak lens ve güneş gözlüğü reklamlarına ilişkin mevzuata aykırılığı tespit edilen reklamlar hakkında, Reklam Kurulunca çeşitli idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bir reklamın yasalara aykırı olduğu gerekçesiyle idari işlem tesis edilirken, söz konusu aykırılık internet mecrası üzerinden gerçekleştirilmişse Kurul, bu aykırı içeriğin çıkarılması için ilgililere bildirimde bulunulmasına ve bu bildirimde rağmen yirmi dört saat içinde içeriğin çıkarılmaması hâlinde erişimin engellenmesine karar verme yetkisini haizdir. Ayrıca, muhataba bildirimde bulunulamaması hâli ile sınırlı olmak üzere doğrudan erişimin engellenmesine karar verilebilmektedir. Ancak, Reklam Kurulu erişim engeli yetkisini muhatabın yurt dışında bulunması veya tespit edilememesi gibi nedenlerle durdurma cezası tesis edilemeyen durumlarda istisnai olarak kullanmaktadır.

Benzer şekilde, optik ürünler ve diğer tıbbi cihazların yetkisiz satış faaliyetleri kapsamında yapılan denetim ve tespitler sonucunda Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan bildirimler titizlikle incelenerek, ilgililerin reklam faaliyetleri hakkında Bakanlığımızca yasal işlemler başlatılmakta ve Kanunlarca öngörülen cezalar tesis edilmektedir.

Bu kapsamda, Reklam Kurulunca 2025 yılının ilk üç ayında toplamda 30 optisyenlik kuruluşu ve lens satışı yapan şirket hakkında, kontak lens ve diğer tıbbi cihazların 6502 sayılı Kanun'un 61'inci maddesine aykırı tanıtımları nedeniyle anılan reklamları durdurma cezası verilmesine karar verilmiştir. Bu cezaların 5 adedi doğrudan kontak lens satışına ilişkin olup, diğer gözlük camı, çerçevesi gibi tıbbi cihazlarla ilgili tanıtımlar da Kurul gündemine gelmiştir.

Bilindiği gibi, numaralı kontak lensler, kişilerin sağlık sorunlarının tedavisi, önlenmesi veya hafifletilmesi gibi sebeplerle kullanılan tıbbi nitelikli aparatlar olup, bu ürünler Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun sorumluluğunda bulunan Tıbbi Cihaz Mevzuatı kapsamında yer almaktadır. Söz konusu ürünlerin satışı optisyenlik kuruluşlarında yapılsa da, bu ürünlerin göz hastalıkları uzmanı doktorlar tarafından reçete edilmesi zorunludur. Piyasaya arz edilen tıbbi cihazların satış, reklam ve tanıtım faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar Tıbbi Cihaz Satış, Reklam ve Tanıtım Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Tıbbi Cihaz Satış, Reklam ve Tanıtım Yönetmeliğinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuzun 16'ncı maddesinde, optisyenlik müesseseleri tarafından internet aracılığıyla tüketiciye yönelik olarak numaralı (mihraklı) gözlük camı ve bu camlara özgülü imal edilmiş gözlük çerçeveleri ile reçeteli her türlü lens satışı yapılmasının yasak olduğu belirtilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 26'ncı maddesi gereği, optik ürünlerin yalnızca optisyenlik kuruluşlarında satılması yasal bir zorunluluktur. Yönetmeliğin 26'ncı maddesinde, yönetmelik hükümlerine aykırı olarak yapılan internet satışının tespiti halinde tıbbi cihaz satış merkezinin, ilgili uygunsuzluğun giderilmesi hususunda uyarılacağı ve belirtilen uygunsuzluğun tebliğ tarihinden itibaren üç iş günü içerisinde giderilmemesi halinde tıbbi cihaz satış merkezinin satış faaliyetinin 15 gün süreyle geçici olarak durdurulacağı düzenlenmiştir. Bu hususlara aykırı hareket edenler hakkında uygulanacak idari yaptırımlar, yine anılan Yönetmeliğin 28'inci maddesinde düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, bu ürünlerin satışının yapıldığı satış merkezleri ve bu alanda yetkilendirilmemiş gerçek veya tüzel kişilerin denetimi, tıbbi cihaz satış merkezleri hakkında yetki belgesi düzenlenmesi, bu merkezlerin piyasa gözetimi ve denetimi, yetki belgelerinin iptali gibi hususlar ve bunlar hakkında uygulanacak idari yaptırımlar konusunda yetkili kurum, Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'dur. Dolayısıyla bu merkezlere ait internet sitelerinin erişime kapatılmasına yönelik olarak Bakanlığımızca bugüne kadar herhangi bir idari ceza tesis edilmemiştir.

Öte yandan, 23.10.2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesiyle elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların pazar yerlerinde karşılaşılabilecek hukuka aykırı içeriklere ilişkin daha aktif rol üstlenmesi sağlanmıştır. İlgili hüküm kapsamında elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının (ETAHS) hukuka aykırı içerikten haberdar olması halinde, bu içeriği gecikmeksizin yayımdan kaldırarak hukuka aykırı hususu ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirme yükümlülüğü bulunmaktadır. 29.12.2022 tarihli ve 32058 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmeliğin 10'uncu maddesi uyarınca hukuka aykırı içeriğin mevzuata uygunluk raporu kapsamında ETAHS tarafından tespit edilmesi veya yargı mercilerinin hukuka aykırı içeriğe ilişkin kararının ETAHS'ye bildirilmesi gibi durumların yanı sıra Bakanlığın ya da görev alanlarına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşlarının hukuka aykırı içerik bildiriminde bulunması durumunda ETAHS'nin hukuka aykırı içerikten haberdar olduğu kabul edilecektir. İlgili hükme aykırı hareket edilmesi halinde elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara her bir aykırılık için 22.807 Türk Lirasından 228.071 Türk Lirasına kadar idari para cezası verilebilecektir.

Ayrıca, 04.05.2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da öngörülen usullere göre ilgili siteye erişimin engellenmesine karar verilebilmektedir.

Diğer taraftan, internet üzerinden satılan ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimine yönelik uygulama usul ve esaslarının belirlenmesi için "Uzaktan İletişim Araçları ile Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Denetimi ve Gözetimi Yönetmeliği" 30.10.2024 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış, 01.04.2025 tarihinde ise yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda, ilgili mevzuata uygun olmadığı tespit edilen ürünlerin yirmi dört saat içinde ilandan kaldırılması gerekmektedir. İçeriğin yirmi dört saat içerisinde kaldırılmaması halinde yetkili kuruluş uygun

olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir ve bu kararı uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirmektedir.

Bilindiği üzere, 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu'nun 4'üncü maddesi "Ürünlerin teknik düzenlemesine uygun olması zorunludur." hükmünü ve 5'inci maddesi "Ürünün güvenli, olması zorunludur." hükmünü amirdir. Bu çerçevede, ülkemiz piyasasına arz edilecek her ürünün güvenli ve ilgili mevzuatına uygun olması gerekmektedir. Ayrıca, Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararı'nın 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının a) bendi kapsamında "Ürünlere ilişkin teknik mevzuatı dış ticarete, diğer yetkili kuruluşlarla iş birliği halinde dış ticarete uygulamaya ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye", mezkûr fıkranın b) bendi kapsamında "dış ticarete konu ürünlerin teknik düzenlemesine veya genel ürün güvenliği mevzuatına uygun olup olmadığına ilişkin denetim yapmaya ve yaptırmaya" Bakanlığımız yetkili kılınmıştır.

Bu kapsamda, her sene güncellenerek yayımlanan ürün güvenliği ve denetimi tebliğleri çerçevesinde ithal edilmek istenen ürünlere yönelik ürün güvenliği denetimleri Bakanlığımızca icra edilmektedir. Söz konusu denetimler kapsamında ithal edilmek istenen ürünlerin ülkemizdeki mevzuat hükümlerine uygunluğu denetlenmektedir.

İthalatta ürün güvenliği denetimleri; vatandaşlarımızın ve sanayicilerimizin güvenli ve mevzuata uygun ürün kullanabilmesini sağlamak, haksız rekabeti önlemek, güvenli ve mevzuata uygun ürün üreten ve ithal eden firmalarımızı korumak, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin korunmasını sağlamak amaçlarıyla icra edilmektedir. Bahse konu denetimler, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) üzerinden tamamen elektronik ortamda yapılan başvurular aracılığıyla yürütülmektedir. Söz konusu başvurular risk değerlendirmesine tabi olarak denetime yönlendirilebilmektedir.

Bu minvalde, optik ürünler ve lensler Kişisel Koruyucu Donanımların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2025/11) ile Tıbbi Cihazların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi :2025/16) kapsamında halihazırda denetlenmekte olup, teknik düzenlemesine veya genel ürün güvenliği mevzuatına uygun olmayan ürünlerin ithalatına izin verilmemektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının (FSMH) gümrüklerde korunması kapsamında sahte eşya ile etkin bir mücadele yürütülmekte olup, Gümrük Kanunu'nun 57'nci maddesi ve Gümrük Yönetmeliğinin 100 ila 111'inci maddeleri çerçevesinde, gümrük işlemine konu bir eşyaya ilişkin sahte şüphesiyle başvuru üzerine veya resen gümrük idaresince harekete geçilebilmektedir.

Ayrıca, FSMH'nin gümrüklerde korunmasına yönelik hak sahipleri veya temsilcileri tarafından Bakanlığımız kurumsal internet sayfasında yer alan FSMH Programı üzerinden elektronik ortamda başvuru yapılmakta olup, söz konusu başvurular ve yapılan durdurmalara ilişkin işlemler anılan Program üzerinden Bakanlığımızca ve tüm gümrük idarelerince takip edilebilmektedir.

Her yıl hak sahipleri ile iş birliği içerisinde gerçekleştirilen hizmet içi eğitimler sayesinde gümrük memurlarının sahte eşyaya ilişkin farkındalığı artırılmakta ve yerli markalarımız ile ihracatçılarımıza yönelik bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilerek konunun önemi, gümrüklerde yapılan işlemler ve kendilerinin neler yapabileceği ile iş birliği imkanlarımız hakkında bilgiler paylaşılmaktadır.

9001.30.00.00.00 GTİP'li "Kontakt lensler" 2025/16 sayılı Tıbbi Cihazların İthalat Denetimi Tebliği kapsamında denetime tabi bulunmakta olup, bahse konu denetim beyannamesinin tescil işlemi öncesi yapılmakta ve ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarasının gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine ithalatçı firma tarafından kaydedilmesi zorunlu bulunmaktadır.

90.04 tarife pozisyonu altında muhtelif GTİP'lerde sınıflandırılan "Güneş gözlükleri" ise 2025/11 sayılı Kişisel Koruyucu Donanımların İthalat Denetimi Tebliği çerçevesinde

denetime tabi bulunmakta olup, benzer şekilde bahse konu denetim beyannamenin tescil işlemi öncesi yapılmakta ve ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarasının gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine ithalatçı firma tarafından kaydedilmesi zorunlu bulunmaktadır.

Gümrük Yönetmeliğinin “Diğer Kurumlarca Yapılacak Kontroller” başlıklı 181’inci maddesinin 10’uncu fıkrasının;

(b) bendi; “Muayene veya kontrol sonucunun, yapılan beyanın aksine eşyanın ilgili kurumun ithalat veya ihracat kontrolünü gerekli kılması durumunda, gerekli kontrollerin yapılmasını teminen yükümlü ilgili kuruma yönlendirilir.”

(c) bendi; “Denetime ilişkin belgeler veya bu belgeler yerine geçen bilgilerin beyannamede yer almadığının, beyannamenin kapatılmasından veya eşyanın tesliminden sonra yapılan kontroller neticesinde anlaşılması durumunda ilgili kurum bilgilendirilir.”

(ç) bendi ise “Yapılan yönlendirme veya bilgilendirme neticesinde; ilgili kurumca gerçekleştirilen denetimin olumsuz sonuçlandığının bildirilmesi veya eşyanın ithali ve ihracı, belli kuruluşların vereceği ve gümrük idaresine ibrazı veya beyanı zorunlu olan lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye tabi olan eşyanın denetlendiğine dair lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgi alınmadığı halde alınmış gibi gösterilmesi halinde Kanunun 235’inci maddesi hükümleri uygulanır.” hükümlerini amir olup, bahsi geçen mevzuat hükümleri çerçevesinde gümrük işlemleri gerçekleştirilmektedir.